

РЕШЕНИЕ

№ 7396

гр. София, 29.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в публично заседание на 21.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **5625** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178 от Административно – процесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 96, ал. 3 от Закона за културното наследство /ЗКН/.

Образувано е по жалба на Т. Н. П., ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място], чрез адв. П. К. – САК, срещу заповед № РД09-373/05.05.2023 г. на зам. министъра на културата, с която е отказано вписването му в Регистъра на експертите по чл. 96, ал. 4 от ЗКН.

Жалбоподателят, чрез адв. К., вкл. и в с.з. излага съображения за незаконосъобразност на процесната заповед. Иска заповедта да бъде отменена като незаконосъобразна и да бъдат присъдени направените по делото разноси по списък /л. 44/.

Ответникът по делото - зам. министъра на културата, се представлява в с.з. от юриск. Л., която изразява становище по жалбата, счита я за неоснователна, претендира юриск. възнаграждение, не прави възражение за прекомерност на адв. хонорар, представя и писмено становище.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Жалбата е допустима като насочена срещу подлежащ на обжалване административен акт, подадена от активно процесуално легитимирано лице и в законовия срок.

Разгледана по същество същата е основателна.

Административен съд София – град, II отд., 33-и състав като взе предвид доводите на страните и прецени доказателствата по делото, приема за установено от ФАКТИЧЕСКА и ПРАВНА страна следното:

От фактическа страна:

Производството започва по заявление, вх. № 94-00-395/10.03.2023 г. и допълнение към него вх. № 94-00-395/04.04.2023 г., подадено от жалбоподателя П. за вписване в области № 1 „Археологически предмети, датиращи от поне 100 години, които са открити при: разкопки и находки на суша или под водата археологически обекти, археологически колекции и № 13, буква „б“ „Колекции от исторически, палеонтологически, етнографски или нумизматичен интерес, от Приложение № 1 на Наредба № Н-4“.

Със заявление, вх. Хе 94-00-395/10.03.2023 г. и допълнение към него вх. Хе 94-00-395/04.04.2023 г., са приложени следните документи:

1. Копие от Диплома Хе СУ 2022 - 5 от 10.02.2022 г. от Софийски университет „Св. К. О.“, Исторически факултет, за присъдена образователна и научна степен „доктор“ по 2.2. История и археология (История на България);
2. Декларация за стаж по смисъла на чл. 5, ал. 3 от Наредба Хе Н-4, за извършена научно-изследователска дейност в областта на средновековното монетосечене, обективирана в научни публикации в България и чужбина от 2013 г. до момента /л. 27/;
3. Професионална автобиография /л. 25/;

4. Списък на научни разработки и публикации /л. 23/.

В заповедта са изложени следните лаконични мотиви за постановяване на отказ за вписване на жалбоподателя в Регистъра на експертите по чл. 96, ал. 4 от ЗКН:

„Предвид, че заявителят не е представил документи, доказващи 5 години стаж в опазването и изучаването на движимото културно наследство, считам, че същия не отговаря на изискванията за вписване в регистъра.“

От правна страна:

Законосъобразността на административния акт се преценява към момента на издаването му. Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК същият следва да съдържа фактическите и правните основания за издаването му. Първите са необходим реквизит на акта и липсата им го опорочава съществено. Липсата на фактически основания представлява винаги съществено административнопроизводствено нарушение, водещо до отмяна на административния акт. Обратно, макар и да е административнопроизводствено нарушение, непосочването или погрешното посочване в акта на правното основание за издаването му не е съществено такова при условие, че актът съдържа фактическите основания за издаването си.

В случая волята на органа относно упражненото от него право е ясна, издадена е от компетентен адм. орган, видно от заповед № РД09-133/09.02.2023 г. на министъра на културата, но заповедта е издадена на практика при липса на правни мотиви, поради което е незаконосъобразна, издадена в противоречие с адм.-производствените правила и респ. в нарушение на материалния закон.

Нормативната уредба така, както е посочена в заповедта, действително е относимата по спора.

Така, съгласно чл. 96, ал. 2 - 4 от ЗКН (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2019 г.):

„(2) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2019 г.) Идентификацията на културни ценности се извършва от националните и регионалните музеи самостоятелно или съвместно с други научни или културни институти и висши училища. Право да извършват идентификация имат и общински и частни музеи, определени със заповед на министъра на културата.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) Идентификацията на културни ценности се извършва от комисия, назначена от директора на музея. В комисията се включват трима музейни експерти, като при необходимост може да бъдат включвани и други експерти от съответната област, вписани в регистъра по ал. 4, както и лица, вписани в регистъра по чл. 165.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) В Министерството на културата се създава и поддържа регистър, в който се вписват лицата по ал. 3, които притежават образователно-квалификационна степен "магистър" и най-малко 5 години стаж в съответната професионална област. Редът за водене на регистъра се определя с наредба на министъра на културата.“

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Наредба № Н-4 от 11.12.2009 г. за реда за водене на Регистъра на експерти по чл. 96, ал. 3 от Закона за културното наследство, всяко физическо лице може да бъде вписано в регистъра, ако притежава най-малко образователно-квалификационна степен "магистър" и 5 години стаж в съответната професионална област.

Стажът в опазването и изучаването на движимото културно наследство се установява с официални документи за трудов, служебен или осигурителен стаж или с писмена декларация, когато лицето прилага други доказателства за извършване на дейност в съответната професионална област, съгласно чл. 5, ал. 3 от Наредбата.

Правилно в процесната заповед се сочи, че по отношение на представените документи за трудов, служебен или осигурителен стаж заявителят е представил декларация, в която се съдържат данни за публикации на заявителя. Без обаче да се излагат каквито и да било допълнителни съображения се сочи, че от представените документи не може да се установи точно (да се изчисли стажът) периода на дейност, съответно изпълнението на изискването по чл. 2, ал. 1 от наредбата.

Съгласно чл. 7, ал. 1, т. 1 от Наредбата, министърът на културата отказва с мотивирана заповед вписване, когато заявителят не представи съответни документи или други доказателства, че отговаря на изискванията за експерт по чл. 96, ал. 3 от ЗКН в заявената от него област. Предвид, че заявителят не е представил документи, доказващи 5 години стаж в опазването и изучаването на движимото културно наследство, считам, че същия не отговаря на изискванията за вписване в регистъра.

Съдът намира, че спорен по делото е въпроса, дали към заявлението е представен съответен документ, удостоверяващ наличието по отношение на жалбоподателя на най-малко 5 години стаж в съответната професионална област. Такъв документ е представен по адм. преписка и това е изискуемата по чл. 5, ал. 3 от Наредбата писмена декларация за наличие на 5 години стаж в съответната професионална област. В този случай нормативната уредба изобщо не предвижда преценка, дали от приложените допълнителни документи се установява наличието на такъв стаж, в каквато посока са мотивите на адм. орган, които са абсолютно неотнормисими по спора. Т.е., жалбоподателят е изпълнил всички законови изисквания, за да бъде вписан в Регистъра и конкретно по спорния въпрос, посредством представяне на писмена декларация за удостоверяване наличието на 5-годишен професионален стаж в областта.

Въпреки изложеното, съдът намира за необходимо да отбележи, че стаж в посочения 5-годишен срок се установява категорично от представените доказателства, а именно: 12 бр. научни статии, публикувани в научна литература. Тези статии са публикувани в периода 2013 - 2019 г. и далеч надхвърлят изискуемия 5-годишен професионален

стаж. Освен това лицето притежава научна степен „доктор“ в областта, което е допълнителен аргумент в полза на наличието на такъв стаж. Да се твърди, че такава научна степен и такъв брой научни трудове не установяват наличие на професионален стаж при „липса на интензитет“, както сочи проц. представител в писмената защита, опитвайки се да допише мотивите на адм. орган, е несериозно.

Процесният акт следва да бъде отменен като незаконосъобразен, а делото върнато като преписка на адм. орган за удовлетворяване на заявлението и вписване на жалбоподателя П. в Регистъра на експертите по чл. 96, ал. 4 от ЗКН.

С оглед изхода на спора и своевременно направеното искане, на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, на жалбоподателя следва да се присъдят сторените разноски по списък /л. 44 /, като липсва изявление за прекомерност на разноските за адв. възн.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, II отд., 33 състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ, по жалба на Т. Н. П., ЕГН [ЕГН] с адрес: [населено място],

ЗАПОВЕД № РД09-373/05.05.2023 г. на зам. министъра на културата, с която е отказано вписването му в Регистъра на експертите по чл. 96, ал. 4 от ЗКН. И

ВРЪЩА делото като адм. преписка на адм. орган за произнасяне в 14-дневен срок, при съобразяване със задължителните указания за прилагане на закона, дадени в мотивите на настоящото решение;

ОСЪЖДА Министерство на културата да заплати на Т. Н. П., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], сума в размер на 1210 /хиляда двеста и десет/ лева, представляваща разноски за адвокатски хонорар и държавна такса.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от деня на съобщаването му, чрез настоящия съд пред Върховен административен съд.

СЪДИЯ: